

EEN LEVEN DAT ZIN HEEFT

Een leven dat zin heeft

NICKY GUMBEL

EEN LEVEN DAT ZIN HEEFT

Copyright © 1994 Nicky Gumbel

Studievragen © 1995 David Stone

Originele titel: A Life Worth Living

Voor het eerst gepubliceerd door Kingsway Publications,
Lottbridge Drove, Eastbourne BN23 6NT, Engeland

Alle rechten voorbehouden

Copyright © 1996 Nederlandse uitgave: Gideon

Auteur: Nicky Gumbel

Vertaling: drs. Hans Bais

Omslagontwerp: David Sörensen

Druk: Drukkerij Bariet, Ruinen

Jaar van uitgave: januari 1997

7e druk: september 2009

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN: 978-90-6067-722-3

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print,
photoprint, microfilm or any other means without written
permission of the publisher.

Inhoud

Woord vooraf	7
Inleiding	9
1. Een nieuw hart	15
2. Een nieuw doel	30
3. Een nieuwe houding	43
4. Nieuwe verantwoordelijkheden	56
5. Nieuwe vriendschappen	68
6. Nieuw zelfvertrouwen	82
7. Nieuwe ambities	96
8. Nieuwe bronnen	110
9. Nieuwe vrijgevigheid	124
Noten	137
Studievragen	141

Woord vooraf

Dit boek behandelt op eenvoudige en praktische wijze een belangrijke brief uit het Nieuwe Testament, in het bijzonder voor mensen die pas christen zijn geworden. Het is de bedoeling het boek in samenhang met de Bijbelgedeelten te lezen, hetzij door individuele mensen, hetzij door bijbelstudiegroepjes. Eén persoon bereidt dan de bijbelstudie voor, waarbij het boek als uitgangspunt wordt gebruikt.

In mijn eerdere boek *Een kwestie van leven* heb ik het materiaal aangedragen dat we gebruiken voor Alpha, een cursus voor niet-kerkgangers, voor mensen die meer willen weten van het christelijk geloof en voor hen die recent tot geloof in Jezus Christus zijn gekomen. Aan het eind van de Alpha-cursus vragen mensen vaak: 'Hoe moet ik nu verder?' Ik moedig hen dan aan de brief aan de Filippenzen te bestuderen.

– Nicky Gumbel

Inleiding

‘In de toekomst zullen wetenschappers in staat zijn het leven te verlengen, maar zal dat leven ook de moeite waard zijn?’ schrijft Nigel Hawkes in *The Times*. Klaarblijkelijk meent een professor uit Oxford dat het mogelijk is het leven van mensen te rekken tot 115 jaar. Nigel Hawkes slaat de spijker op z’n kop door zich af te vragen: ‘Zal dat de moeite waard zijn?’ Een toegenomen levensduur is van weinig waarde, tenzij het gaat om een leven dat zinvol is.

Voor de apostel Paulus was het rekken van het leven niet een belangrijk doel. Sterker nog, hij beschouwde het sterven als pure winst (Filippenzen 1:21). Toch had zijn leven door Jezus Christus een diepe zin gekregen. In de brief aan de Filippenzen schrijft hij direct en indirect waarom dat het geval is en hoe dat ook voor de lezers kan gelden.

In dit boekje zullen we kijken naar het nieuwe dat Jezus Christus toevoegde aan het leven van Paulus en aan dat van de Filippenzen. Daardoor kreeg het een uitermate diepe zin. ‘Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid’ (Hebreeën 13:8). Wat Hij voor Paulus en

zijn brieflezers heeft gedaan, kan Hij vandaag voor u en mij doen.

Voordat we hier uitvoeriger naar gaan kijken, is het handig te weten in welke historische context Paulus heeft geschreven en welke vijf opmerkelijke kenmerken zijn brief heeft.

Ten eerste was de *locatie* opmerkelijk. Als plaats om de eerste Europese kerk te stichten, koos Paulus in het jaar 52 na Christus voor de strategische stad Filippi. In de twintigste eeuw zou hij waarschijnlijk hebben gekozen voor Genève, Straatsburg, Berlijn, Brussel of zelfs Amsterdam. Filippi, nu een ruïne in het noordoosten van Griekenland, was in de oudheid een strategische stad. Ze kende de natuurlijke voordelen van een bodem die rijk was aan delfstoffen. Haar goud- en zilvermijnen, die uitgeput waren toen het christelijke tijdperk aanbrak, hadden de stad tot een commercieel centrum gemaakt. Nog belangrijker was dat Filippi geen betere geografische ligging had kunnen hebben, gesitueerd in de breuk van een heuvelrug die Europa en Azië van elkaar scheidt. Ze lag aan de hoofdweg, precies tussen twee continenten in.

De naam van de stad was afkomstig van de vader van Alexander de Grote – Filippus de Tweede van Macedonië, die in het jaar 365 voor Christus een oude Thasische vestiging versterkte om controle te krijgen over de goudmijnen. De stad werd, in 168 voor Christus, opgenomen in het Romeinse Rijk. De moordenaars van Julius Caesar – Brutus en Cassius – werden hier in 42 voor Christus verslagen door Marcus Antonius en Octavianus (de latere keizer Augustus). Op vergelijkbare wijze werden Antonius en Cleopatra hier, in 31 voor Christus, door Octavianus verslagen. In een tijd dat gemeentestichting, de vestiging van nieuwe kerken, als

onontbeerlijk voor kerkgroei werd beschouwd, is het boeiend Paulus' houding te zien ten opzichte van deze strategische vestiging.

Ten tweede was daar een opmerkelijk samenraapsel van *mensen*. Eén van de heerlijke kenmerken van het christelijk geloof is dat het op unieke wijze mensen bij elkaar brengt van verschillende nationaliteit, achtergrond, ras, kleur, geslacht en leeftijd. De eerste persoon die tot bekering kwam, was een welgestelde vrouw die Lydia heette. ‘De Heer *opende haar hart*, voor de woorden van Paulus’ (Handelingen 16:14). Toen *opende zij haar huis* voor Paulus en het evangelie. De tweede bekeerling was een inheems Grieks slavinnetje en de derde een Romeinse gevangenisbewaarder uit de gegoede middenklasse. Zij vormden met elkaar een bijzondere dwarsdoorsnede van de toenmalige samenleving – ‘de ontwikkelde wereld in een notedop’.¹ Drie verschillende nationaliteiten en drie verschillende lagen van bevolking gaven blijk van ‘het alles omarmende geloof dat Jezus Christus had gebracht.’²

Vanaf het begin hadden christelijke gezinnen een centrale plaats in de kerk. In de beschrijving van Paulus' zendingswerk wordt hier voor het eerst melding gemaakt van gezinnen die aan de kudde worden toegevoegd. Allereerst het gezin van Lydia en vervolgens dat van de gevangenisbewaarder. Opnieuw zien we een voorproefje van wat komen gaat. Zoals de negentiende-eeuwse geleerde J.B. Lightfoot het stelde: 'Van nu af aan speelt de aanbidding van huisgezinnen een belangrijke rol binnen de goddelijke economie van de kerk. . . De gezinsgodsdienst is de waarachtige bron en het stevigste fundament van de godsdienst in steden en provincies, in landen en wereldrijken.'³

Ten derde was er sprake van een opmerkelijk *doel*. De brief aan de Filippenzen is er één van bemoediging. Paulus corrigeerde geen leerstellige dwalingen, noch hekelde hij hun immorele gedrag. Overduidelijk gaat het om een 'dank-uwel'-brief. Het taalgebruik is niet belast door enige vorm van teleurstelling of ongenoegen. De brief is vrij informeel geschreven. Zoals hij bij andere gelegenheden wél deed, legt hij zijn gezag niet op door zich de *apostel* Paulus te noemen, maar simpelweg Paulus. Hij vervolgt met warme, persoonlijke, liefhebbende en dankbare woorden om bemoediging aan de kerk te brengen. Polycarpus, een christelijke bisschop en martelaar uit de beginperiode, vertelde dat Paulus overal ter wereld opschepte over de Filippenzen. Aan deze houding van opbouwende bemoediging kunnen vele kerkleiders vandaag de dag een voorbeeld nemen.

Ten vierde was Paulus' *plezier* opmerkelijk. Blijdschap of vreugde in al zijn volheid is alleen in Christus te vinden (Johannes 15:11). De woorden 'blij' of 'blijdschap' (vreugde)

komen zestien maal voor in deze brief. Paulus stond in Rome onder huisarrest, vastgeketend aan een Romeinse soldaat met een ketting van ongeveer een meter. Hij werd ten onrechte beschuldigd en was in afwachting van een proces en een mogelijke terechtstelling. Toch kende hij een overvloedige blijdschap. In onze dagen is een hernieuwd besef nodig dat blijdschap rechtstreeks verband houdt met Christus en zijn gemeente.

Ten vijfde is de *inleiding* van de brief opmerkelijk. Paulus verheft zich op geen enkele wijze boven de inwoners van Filippi. Men zou verwachten dat hij zou schrijven: 'De heilige Paulus aan de dienaren van God in Filippi.' In plaats daarvan schrijft hij: 'De slaaf Paulus aan de heiligen van Filippi.' Met 'heiligen' worden in het Nieuwe Testament alle christenen aangeduid. Het is geen titel voor een select groepje heilige mensen. (Bijna als 'nakomertje' voegt Paulus hier nog de voorgangers en oudsten aan toe. Beide termen hebben een niet-kerkelijke afkomst en betekenen simpelweg 'leiders' en 'helpers'). Paulus beschouwde de kerk niet als een hiërarchische structuur. We moeten ervoor oppassen dat we binnen de kerk geen wereldse hiërarchie ontwikkelen. Wij allen zijn heiligen, en wij allen zijn doodgewone christenen. Deze brief is van betekenis voor een ieder van ons.

Een nieuw hart

Filippenzen 1:3-11

³ Ik dank mijn God altijd wanneer ik aan u denk, ⁴ telkens wanneer ik voor u allen bid. Dat doe ik vol vreugde, ⁵ omdat u vanaf de eerste dag tot nu toe hebt bijgedragen aan de verspreiding van het evangelie. ⁶ Ik ben ervan overtuigd dat hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voltooien op de dag van Christus Jezus.

⁷ Het spreekt vanzelf dat ik zo over u denk, want u allen ligt me na aan het hart. U hebt immers allen deel aan de genade die mij geschonken is, of ik nu gevangen zit of de waarheid van het evangelie verdedig.

⁸ God kan getuigen dat ik naar u allen verlang met de genegenheid van Christus Jezus. ⁹ En ik bid dat uw liefde blijft groeien door inzicht en fijnzinnigheid, ¹⁰ zodat u kunt onderscheiden waar het op aankomt. Dan zult u op de dag van Christus zuiver en onberispelijk zijn, ¹¹ vol van de vruchten

van de gerechtigheid, die u dankt aan Jezus Christus, tot lof en eer van God.

Harten die open gingen

In november 1992 ging één van mijn vrienden, Kerry Dixon, met een team naar de Filippijnen om daar aan de zijde van christenen te werken. Op een dag ging hij met zijn team spreken bij een geïsoleerd levende stam, de *T'boli's*, aan het Sebu-meer. De consequentie was dat zij ettelijke uren moesten lopen over ruw terrein, over smalle bergpaadjes en door rijstvelden en plantages. Ze hadden twee vertalers meegenomen: een Filippijnse voorganger die vanuit het Engels in het Cebuano vertaalde, dat vervolgens door een lid van de *T'boli*-stam in zijn eigen taal kon worden weergegeven. Rond acht uur 's avonds, na zonsondergang, ging het als een lopend vuurtje rond dat de 'witte mensen' waren gearriveerd. Vanuit de duisternis kwam de stam te voorschijn en verzamelde zich bij het licht van vlammeende toortsen. Vertaald door zijn twee helpers sprak Kerry vervolgens over Jezus, aangehoord door een groep mensen die nog nooit iets van Hem had vernomen. Na de toespraak duwden zij een man van middelbare leeftijd naar voren, blind vanaf zijn geboorte, die bij alle dorpingen bekend stond en alomt gerespecteerd werd. Als Jezus inderdaad God was, dan wilden zij Hem in actie zien.

Onder een volkomen stilte legde Kerry de man de handen op en bad tot Jezus om hem te genezen. Daarna vroeg hij de man of hij kon zien. Via de vertalers antwoordde de man dat hij door de duisternis een flakkerend schijnsel waarnam. Na een tweede gebed kon hij de contouren van Kerry voor zich

zien. Na het derde gebed van Kerry was het niet meer nodig te vertalen – de man huppelde van blijdschap en pree de levende God die voor hun ogen een wonder had gedaan. Alle vijftig mensen die deze avond aanwezig waren, kwamen tot bekering en er was een nieuwe kerk ontstaan. Nog steeds groeit deze kerk.

Een hart dat vertrouwt op Gods kracht (vers 3-6)

Net als de kerk van T'boli, was de gemeente van Filippi gesticht als gevolg van een uitzonderlijke openbaring van Gods kracht. Het waagstuk was in 52 na Christus begonnen vanuit een gevoel van bittere frustratie. Het lukte Paulus niet om Asia of Bythinië binnen te komen. Elke deur leek gesloten, maar – zoals zo vaak wanneer alle omstandigheden tegen lijken te zitten – God had iets veel beters voor ogen. In een visioen zag Paulus een man die riep: 'Steek over naar Macedonië en kom ons te hulp' (Handelingen 16:9).

Paulus kwam in actie, door met zijn metgezel Silas naar Filippi te gaan. Op de eerste zaterdag dat hij daar was, daalde

hij af naar de rivier waar een groep biddende vrouwen bijeen gekomen was. (Waarschijnlijk kwamen zij daar samen, omdat in Filippi de noodzakelijke tien Joodse mannen ontbraken om een synagoge te kunnen beginnen.) Terwijl Paulus over Jezus vertelde, kwam Lydia, een rijke handelsvrouw, tot bekering en zij haalde hem over in haar huis te logeren.

Terwijl hij daar verbleef, werd hij in de hele stad gevolgd door een waarzegster, die overduidelijk onder demonische invloed stond, wegens haar betrokkenheid bij occulte praktijken. De vrouw bleef onophoudelijk roepen: 'Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God en verkondigen u hoe u gered kunt worden!' (Handelingen 16:17). Nadat dit enkele dagen had geduurd, kon Paulus deze eindeloze herhaling niet langer verdragen, keerde zich om en zei: 'Ik beveel je in de naam van Jezus Christus: verlaat haar!' (Handelingen 16:18). Op datzelfde moment verliet de boze geest haar. De vrouw was een slavin en haar eigenaars waren woedend dat zij haar bovennatuurlijke kracht had verloren. Ze grepen Paulus en Silas en sleepten hen voor de autoriteiten. Ze hitsten het volk tegen hen op. De hoofdlieden van de stad gingen door de knieën voor de druk en gaven opdracht hen te ontkleden, zwaar te geselen en in de gevangenis te werpen.

In de gevangenis, met hun voeten in het blok, baden Paulus en Silas en zongen zij lofliederen. Ze hadden Gods kracht aanschouwd die de bestemming van Lydia's leven had veranderd en haar hele familie tot geloof had gebracht. Ze hadden Gods kracht gezien waardoor een slavin, geteisterd door een boze geest, was bevrijd. Nu zagen ze Gods kracht op een andere, wonderbaarlijke manier aan het werk. De gevangenis werd getroffen door een aardbeving en elke deur zwaaide open. In de veronderstelling dat alle gevangenen ontsnapt waren en bevreesd voor de consequenties, stond

de gevangenisbewaarder op het punt zelfmoord te plegen. Hoewel de vrijheid lonkte, koos Paulus ervoor om te blijven en de bewaarder tot Christus te leiden. Toen Paulus hem verzekerde dat de gevangenen er nog steeds waren, vroeg de man: 'Wat moet ik doen om gered te worden?' Dit mag een 'evangelisatie-kans' bij uitstek worden genoemd! Paulus legde uit wat de gevangenisbewaarder moest doen, en als gevolg daarvan kwamen hij en zijn gehele gezin tot geloof en lieten zich dopen.

Deze gebeurtenissen waren zo onmiskenbaar van bovennatuurlijke oorsprong, dat Paulus Gods verbazingwekkende kracht achter de menselijke woorden zag. Door Gods kracht was de kerk in Filippi ontstaan. Daarom kon hij het volste vertrouwen hebben dat God het werk dat Hij begonnen was ook zou afmaken. Dit vertrouwen is ons deel, als we christenen zijn. We hebben gereageerd op Gods roepstem en Hij is een goed werk in ons begonnen. Zijn belofte is dat Hij het werk zal voleindigen. We moeten dit vertrouwen steeds vasthouden, ook wanneer het leven moeilijk is. Bij uitstek op die momenten moeten we geloof hebben en vasthouden aan Gods beloften, vertrouwend op zijn kracht. Toen Paulus schreef dat '...hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voltooien op de dag van Christus Jezus' (vers 6), dacht hij in de eerste plaats aan de kerk van Filippi. Maar de belofte geldt ook voor individuele christenen.

Zowel voor anderen als voor onszelf mogen we dit vertrouwen hebben. Iedere waarachtige christen die Jezus kent, liefheeft en volgt, kan er zeker van zijn dat God het werk zal voltooien dat Hij in hem begonnen is. Jezus beloofde zijn discipelen eeuwig leven (Johannes 10:28), een levenskwaliteit die nu al begint en voor altijd doorloopt. Het is niet mogelijk de ene minuut eeuwig leven te hebben en de volgende

niet. Een christen kan zijn baan, geld, vrijheid of zelfs zijn leven verliezen, maar het eeuwige leven kan niemand hem afnemen. Jezus voegde daaraan toe: 'Niemand zal ze uit mijn hand roven' (Johannes 10:28).

Het waarmerk van een waarachtig christen is dat hij volhardt. Het is waar dat sommigen de juiste belijdenis laten horen en vervolgens struikelen. Het kan zijn dat de belijdenis van hun geloof nooit echt geweest is. Het kan ook zijn dat hun belijdenis waarheidsgetrouw was, maar dat ze zijn afgevallen.

De eerste persoon die ik met vreugde tot Christus mocht leiden, heette Henry. Samen waren we door de bergen van Noorwegen getrokken. Wachtend op de trein die ons naar huis zou brengen, baden we samen, en hij gaf zijn leven aan Christus. Zijn leven was veranderd. Maar na achttien maanden begon hij als christen af te drijven. Hij stopte met Bijbel-lezen en bidden. Hij ging niet meer naar de kerk. Al zijn christelijke boeken stalde hij op zolder. Vier jaar lang wilde hij niets te maken hebben met het christendom of met christenen. Door een opeenvolging van gebeurtenissen keerde hij uiteindelijk terug tot Jezus Christus. Later vertelde hij me dat hij gedurende deze vier jaar steeds geprobeerd had het christen-zijn op te geven, maar dat hij altijd had geweten dat het evangelie waar was en dat hij er nooit los van zou

kunnen komen. Als God in iemand een goed werk begint, maakt Hij dat werk af.

*Een hart vol genegenheid voor Gods volk
(vers 7-8)*

Paulus was geen doetje of een voetveeg. Hij was uitstekend in staat zich te verweren tegen de Romeinse autoriteiten die hem tekort hadden gedaan. Hij stond niet toe dat zij hem ongetraft zouden mishandelen. Hij wees erop dat hij en Silas Romeinse staatsburgers waren en dat zij in strijd met de voorschriften waren gezeseld. Hij stond op zijn rechten en bracht de autoriteiten in verlegenheid. Hij kon op zijn strepen staan, maar wist ook hoe je zachtmoedig moet zijn.

Als Paulus zegt: 'U allen ligt me na aan het hart' (vers 7), brengt hij daarmee zijn intense liefde voor de mensen in Filippi onder woorden. Hij heeft al gesproken over hun bijdrage aan de verspreiding van het evangelie (vers 5). Nu zegt hij dat zij ook deelhebben aan Gods genade (vers 7). Mensen die samen voor Jezus Christus werken, kennen